

DIENOS ŽINIOS Nr. 128/748

Seligenstadtas, 1948 m. birželio mėn. 12 d., šeštadienis

PERMOJI PALESTINOS PALIAUBŲ DIENA

LONDONAS. Vakar 8 val. ryto visoje Palestinoje paskelbtos ginklų paliaubos, tačiau netrukus tiek žydai, tiek ir arabai ėmė vieni kitus kaltinti nesilaikant paliaubų sąlygų. Skundai įteikti Saug. Tarybos įgaliotiniui gr. F. Bernadotte, kuris jau ėmėsi juos tirti. Korespondentai praneša, kad ginklų paliaubos Palestinos kovas tik atidėjo vėlesniam laikui, bet tikros taikos vargu ar atneš, nes tarp abiejų pusių priešingumai yra per daug dideli.

PRANCŪZIJOJE DEBATAI DĖL LONDONO KONF. NUTARIMŲ

LONDONAS. Vakar Prancūzijos parlamente prasidėjo debatai dėl Londono konferencijos nutarimų Vokietijos ateities reikalu. Debatai pradėti užs. reik. min. Bido kalba, kuris smulkiai nupasakojo Londono konferencijos eigą ir pareiškė, kad nors tie nutarimai nėra idealūs, bet Prancūzijai priimtini. Jei Prancūzija su jais nesutiktų, tai ji gali netekti savo draugų ir atsidurti visiškoje izoliacijoje. Bendradarbiavimui Vokietijos reikalu durys yra atviros: kiekvieną momentą prie jo gali prisidėti ir Maskva, ir Prancūzija šitokių sovietų žingsnį mielai sveikintų. Debatai Prancūzijos parlamente bus tęsiami iki sekančios savaitės antradienio.

IR VĖL ATOMINĖS ENERGIJOS KLAUSIMAS

MIUNCHENAS. Vakarykščios dienos Saugumo Tarybos posėdyje JAV atstovas pareikalavo, kad sekančio Jungt. Tautų organizacijos pilnates susirinkimo, kuris įvyks šių metų rudenį Paryžiuje, darbotvarkėn būtų įrašytas ir atominės energijos kontrolės klausimas. Kaip jaunžinoma, Jungt. Tautų atominės energijos komisija, išdirbusi apie dvejis metus laiko, turėjo iširti, kadangi sovietai užsispyrę laikėsi savo nusistatymo, reikalaudami būtinai priimti tik jų paruoštąjį atominės energijos kontrolės įstatymo projektą.

JAV AVIACIJA UŽSAKĖ DAR 2.000 LĖKTUVŲ

MIUNCHENAS. JAV krašto gynybos ministeris Forestalis davė užsakymą pagaminti 2.000 naujų karo lėktuvų. Tuo būdu jau vykdomas planas JAV karo aviaciją padidinti iki 70 kovos grupių.

TRUMPOS ŽINIOS

LONDONAS. Vakar vienas danų keleivinis laivas prie Jutlando užplaukė ant mišos ir per 10 minučių nuskeno. Išgelbėta 261 keleivis, žuvo 131. Spėjama, kad laivas bus užplaukęs ant magnetinės minos, užsilikusios dar nuo karo laikų. Iš viso karo metu ties Jutlandu vokiečiai buvo suleidę į jūrą iki 3.000 minų, iš kurių iki šiol tik apie trečdalis tėra surasta.

NIUJORKAS. Šį ketvirtadienį JAV atstovų rūmai, svarstydami senato jau priimtą įstatymo projektą dėl DP įsileidimo į JAV, priėmė to projekto papildymą, pagal kurį į JAV galės būti įsileidžiami ir politiniai pabėgėliai, atbėgę į JAV zonas Vokietijoje ir Austrijoje, o taip pat ir į Italiją po 1947 m. balandžio 21 d. Tokiu būdu šio papildymo galės pasinaudoti pabėgėliai iš Čekoslovakijos, Lenkijos, Vengrijos ir kt. Rytų Europos valstybių.

LONDONAS. Anglų kontrolinės komisijos atstovas Berlyne paneigė Varšuvos žinias, būk anglų įstaigos trukdančios suradimą iš Lenkijos nacių pagrobtųjų vaikų suradimą ir jų grąžinimą tėvynėn. Tas pats atstovas pareiškė, jog patys lenkai nė piršto nėra pajudinę, kad tie vaikai būtų surasti.

LONDONAS. JAV senato finansų komisijos posėdyje vakar kalbėjo užs. reik. min. Maršalis ir ūkinio atsistatymo vyr. įgaliotinis Hofmannas, kurie reikalavo, kad nuo karo nukentėjusiems kraštams pagalbos dydis nebūtų mažinamas, nes tai pakirstų Vakarų Europos valstybių pasitikėjimą JA Valstybėmis. Europa vėl būtų apimta baimės dėl savo ateities, o tai sukurstų visą tarptautinės politikos lygsvarą.

STUTTGARTAS. Urugvajus pasaulio Europos vaikams sušelpi 2 milijonus svarų konservuotos mėsos.

STUTTGARTAS. JAV okupacinės įstaigos ruošia protesto notą sovietams už paskutiniuoju laikų jų pradėtus vykdyti itin griežtus tarpzoninio susisiektimo suvaržymus.

STOVYKLOS KRONIKA

RYTOJ SPEKTAKLIO NEBUS.

Rytdienai numatytasis "Atsisveikinimo" spektaklis neįvyks. Jis atidėtas vėlesniam laikui, kadangi apie 10 Ansamblio dalyvių mokosi tekstilės darbo Bamberge, iš kur jie pasitraukti negali. Kada tas spektaklis galės įvykti, bus pranešta.

L. T. Ansamblis.

"Dienos žinių" priedas.

KELIONĖ Į AUSTRALIJĄ

Jau keliolika buv. Seligenstadto stovyklos gyventojų yra išvykę į Australiją. Nauja grupė taip pat laukia, kada bus duotas pranešimas vykti į Ambergo pereinamąją stovyklą. Manome, kad ne vieną dominančią kelionę į Australiją ir tos gyvenimo bei darbo sąlygos, kurios rastos ten nuvykus. Tad čia ir spausdiname Leono Žygo /anksčiau gyvenusio Wuersburgo, o vėliau Schweinfurto stov./ sutrumpintą laišką, kurį jis yra atsiuntęs savo broliui, gyvenančiam Seligenstaute.

"Iki Ceilono turėjome labai karštą kelionę. Ceilone mus pasitiko lietus, oras atvėso, karštis nebekankino, nors iki pat Australijos buvome tik vienmarškiniai. Suece buvom sustoję 6 valandas. Aplinkui viskas gerai matėsi: kalnai ir dykumos. Raudonojoje jūroje buvo iki 47° karščio. Pradėjom miegoti ant denių. Per visą naktį gulint vėjuje pusplikiam visai nebūdavo šalta. Aš osu labai gražiai nudegęs kaip niekad Europoje. Tačiau daugelis dėl karščių visai neteko kantrybės ir nebežinojo ką daryti, o man tik ėmė juokas, nors ir aš pats gulėjau su rankšluosčiu ir tekdavo naktį dėl šilumos pabusti ir lėtais judesiais šluostytis prakaitą.

Dažnai matėm skraiduolių žuvų ir banginių - kašalotų, kurių tik pakaušiai kartais išlįsdavo iš vandens ir leisdavo vandens fontanus. Dėl karščių moterys dažnai apalpdavo. Faktis pakeičia dieną labai greitai: jei prieš pusvalandį dar buvo diena ir matėsi saulė, tai po pusvalandžio jau visai tamsu. Nuostabu, kad nepersišaldžiau, nors visas sušilęs tyčia ieškodavau skersvėjo. Nieks nesusirgo, tik kai kurios moterys gavo slogas, nes naktį galvas buvo apsukusios šaltais kompresais. Laive buvo daug negrų, filipiniečių, ispanų, airių, malajiečių ir kitokių, bet ir jie visi prakaitavo ir nešiojosi su savimi rankšluosčius.

Ekvatoriaus perplaukimo ceremonijos truko tris paras. Vakarais vykdavo vandens kovos, kuriose ir aš dalyvavau, būdamas tik su trusikais. Daugiausia vandeniui laistėsi laivo įgula. Pusiaują pervažiavome gegužės mėn. 2 d., sekmadienį. Buvo daug jūrininkų, kurie pirmą kartą plaukė per pusiaują. Jie visi turėjo nešioti išvirkščius drabužius, o senieji jūrininkai juos nuolat mušė per užpakalį su medinėm lentelėm ir pylė vandeniui. Buvo suruoštos didelės Neptūno ceremonijos, susidarė didžiausios procesijos, "krikštijami" buvo užrištomis akimis, jiems davė valgyti gantų, kirpo plaukus, skuto ūsus ir mėtė į vandenį, kuriam specialiai buvo padaryta didelė dėžė apie 3 m ilgio ir apie 1,7 m gylio. Buvo vaizduojamas Neptūnas, teisėjai ir kt., tokiu pat būdu buvo krikštijamos ir amerikėnės /trys ponios/, jos taip pat turėjo bučiuoti Neptūno žmonos kojas, išteptas garstyčiomis. Į vandens dėžę stūmė per didelę brezentinę rankovę ir iš užpakalio dar

paleisdami stiprią vandens srovę. Visas laivas buvo apipiltas vandeniu ir visi žmonės slapai. Aš dabar turiu gavęs "krikšto" metrikus ir jau galiu vadintis tikru marinu, nes turiu laisvą praėjimą per visas Neptūno valdomas jūras.

Iš Ceilono važiuoju tiesiog į Sidney pro Kokoso salas ir Melbourną, nes toks buvo įsakymas iš Niujorko, iš kur laivas gaudavo visus nurodymus. Ties Kokoso salom jau ir Didieji Grigo ratai paskendo už horizonto. Indijos vandenyne buvo neįdomu, nes devynias dienas nematėm jokios žemės ir jokio laivo, tik gegužės m. 9 d. pamatėm Australijos krantą. Gegužės m. 14 d. pamačiau Australijos krantą ir Sidneją. Per žiūronus jau iš tolo buvo matyti eukaliptai kaip kokie dideli stiebai. Praplaukėm 70 km nuo Tasmanijos, bet gana aiškiai ir paprasta akim buvo matyti kalnai ir sniego viršūnės.

Mūsų laivas "General S. D. Sturgis" yra vežęs DP į Kanadą 2 kartus, į Venecuelą 4 kartus, į Braziliją 2 kartus ir dabar pirmą kartą atplaukė į Australiją. Jis vienas iš pirmųjų atplaukė į Tokijo po japonų kapituliacijos. Laive yra jūrininkų, kurie plaukioja jau 40 metų, yra buvę Lisabonoj, Neapoly, Rio de Žaneiro ir kt., bet visi sako, kad Sidneį yra gražiausias pasaulio uostas. Uostas turi apie 8 dideles įlankas ir apie tiek pat pusiasalių su aukštais uolų kalnais, palmėmis bei kitokiais gražiais medžiais ir puikiais pastatais pakrantėse, be to, turi keletą, kurios turi panašumo į Kapri salos vaizdus, nieko gražesnio ir įsivaizduoti negalima.

Laive mus aplankė p. Bačkys su žmona ir savo sekretorium ir vienas lietuvis iš pirmojo transporto. Laive praėjom daktaro patikrinimą ir muitonkomisiją. Į Bathurst išvažiavom gegužės mėn. 15 d. Važiavom per Blue Mountains, kuriuose randasi ir mūsų stovykla, t. y. Australijos Alpėse, vaizdai labai gražūs, prieš gyvenamuosius namus auga įvairiausios didelės palmės.

Aš turiu ypatingai gerą nuotaiką. Čia visur pabrėžiama, kad atvažiavom į laisvą kraštą ir, kiek aš jau žinau, tatai galiu patvirtinti. Dėl laisvės Australijoje Europoje buvo kitaip galvojama. Apie mūsų atvažiavimą pranešė Sydney radijas, dienraščiai ir laikraščiai. Bathurst laikraštis pirmam puslapy įdėjo tris straipsnius apie mus, ypatingai gerai atsiliepdamas apie pabaltiečius. Lageryje kiekvieną sekmadienį mes turėsime pamaldas. Bathurst labai gražus miestas. Centre žymiau gražiau kaip Laisvės Alėjoj ir daug daugiau mašinų. Žmonės labai malonūs ir, jei nebūtume įsipareigoję valstybei, gautume privačiai puikiausią darbą ir puikiasias gyvenimo sąlygas. Cukraus plantacijoms siunčia sudarę grupes iš 8 vyrų ir 1 moters, kuri turės vyrams virti valgių ir plauti,

už tai gaus tą patį atlyginimą kaip ir vyrai, o visi gauna po lygiai, nes atlyginimas už visos grupės sukirstų cukraus švendrių kiekį padalinamas visiems. Australai sako, jeigu dirbsi ir tau-pysai kaip pasiutęs, tai iki Kalėdų turėsi 200 svarų. Aš esu pasi-ryžęs net savanoriškai eiti į cukraus plantacijas ir 100 svarų iki Kalėdų tikrai turėsiu. O 100 svarų, kaip australai sako, yra dide-lis pinigas visoms kalboms.

Lageryje išbūsime apie mėnesį laiko, kur tvarkomi mūsų dokumentai, mokinsimės anglų kalbos ir būsime supažindinami su Aus-tralija, darbais, papročiais ir kt. Kiekviena dieną rodoma specia-li filma. Visiems 860 atvykusiųjų buvo duoti anglų kalboj 25 įvai-raus sunkumo klausimai, į kuriuos reikėjo atsakyti raštu. Paskui visa medžiaga buvo gana tiksliai pagal pajėgumą suskirstyta į 30 klasių. Patekau į "good English" grupę. Už savaitės bus visų tau-tybių pasirodymas. Mes jau esam neblogai surepetavę "oželį", "mi-kitą" ir "šustą". Mūsų chorelis padainuos keletą dainų. Turim jau įsirengę krepšinio aikštelę ir žadam nugalėti visą Australiją.

Šiandien pas mus mišias laikė Bathurst vyskupas. Vienas iš mūsų po mišių perskaitė jo laišką, išverstą į vokiečių kalbą. Laiške suminėti visi mūsų pergyventi sunkumai, paminėta, kad Lie-tuvoj buvo gražiausios Europoje katalikų bažnyčios, Vilnius, Kau-nas, ark. Skvireckas ir kt. ne todėl, kad mums visa tai primintų, bet todėl, kad tas laiškas šiandien buvo skaitomas Bathurst baž-nyčioje, skaitomas per visas radijo stotis ir bus išspausdintas visuose laikraščiuose. Kitą sekmadienį vien tik DP katalikų užsi-rašė apie lo porų vedyboms.

Australijoje 4 km ilgio ir tokio pat pločio žemės gaba-las kainuoja nuo 6 iki 20 svarų, žiūrint pagal kokybę ir vietą. Taigi, galima nusipirkti žemės vien tik dėl fasono.

Mūsų stovykla stovi tarp gumos medžių /ne kaučuko/, kaip kokiame didžiuliame parke. Šie medžiai esti tokio storumo, jog dviese jų negalima apkabinti, nors jie ir vadinami mažaisiais euka-liptais. Prie barakų auga ir pasodinti bambukai. Aplink mūsų gyve-namąją vietą yra daug papūgų ir laukinių kralikų. Rašau laišką, o už lango tupi 6 žalios papūgos su ilgomis uodegomis. Mūsų šaliai DP prisimušė netoli 100 kralikų, aš irgi su draugais sumedžiojau vie-ną kalnuose, kurie čia yra iki 1000 metrų aukščio.

Pas mus dabar saulė teka 6,30, o leidžiasi 5,30 val. Vidur-dienį būna iki 25° šilumos ir galima kaitintis saulėje, o iš ryto prieš saulės tekėjimą - 5° šalčio. Guliu apsiklojęs su 4 dekėmis ir dar šala kojos. Kai kurie medžiai žaliuoja kaip vasarą, dieną skraido drugiai ir žydi vienas kitas žiedelis. Tokia Australijos žiema. Aš patenkintas aviena, nors šiaip maisto neperduagiausia."